

**Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta
Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes lasītava (Z lasītava)
informē par profesionālās literatūras jaunieguvumiem.**

- Z **Brauns Džeralds R.** Skolu bibliotēku un informācijas pakalpojumu attīstība
027.8 Latvijā : eksperimentāls projekts / projekta konsultanta Džeralda R. Brauna
ziņojums. – Rīga : Bibliotēku darbinieku tālākizglītības centrs, 2001. – 55 lpp.

Eksperimentālā projekta (pilotprojekta) “Skolu bibliotēku un informācijas pakalpojumu attīstība Latvijā” konsultanta Dž. Brauna ziņojums par projekta norisi, skolu bibliotēku un informācijas pakalpojumu programmu, šīs programmas novērtējuma veidošanu, programmas ieviešanas procesu, kā arī rekomendācijas un pielikumi (ieteicamā literatūra, definīciju skaidrojumi, mācību semināra materiāli). Izdevums pieejams arī angļu valodā.

- Z **Latvijas** Akadēmisko bibliotēku asociācija. – Rīga : LATABA, 2003. – 71 lpp. –
027 ISBN 9984-538-61-3.

Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas gadskārtējais izdevums, kurā iekļauta informācija par pašu organizāciju kopumā, valdes sastāvu, komisijām, kā arī dati par asociācijā iesaistītām bibliotēkām.

- Z **Latvijas** Neredzīgo bibliotēka. 40. Vakar, šodien, rīt... / sast. Ināra Martinsone. –
027.6 Rīga : Latvijas Neredzīgo bibliotēka, 2002. - 130 lpp.

Grāmata ir mēģinājums savākt un apkopot materiālus par bibliotēkas darbību 40 gadu laikā un ielūkoties bibliotēkas un skaņu ierakstu studijas veidošanas priekšvēsturē. Lai labāk izsekotu bibliotēkas attīstībai gadu gaitā, katra tās struktūrvienība aprakstīta atsevišķi. Bibliotēkas darbību raksturo arī iekļautie pielikumi: faktu un notikumu hronoloģija, realizētie projekti, skaņu ierakstu studijas diktoru saraksts, katalogu un kartotēku uzskaitījums, skaitliskie rādītāji, bibliotēkas filiāles Latvijā.

- Z **Nacionālā** bibliotēku krājuma veidošana – sabiedrības izglītībai un kultūrai:
021.61 starptautiska konference, Rīga, 2003.g. 10.-11.aprīlis. – Rīga : LATABA, 2003. –
136 lpp. – ISBN 9984-538-62-1.

Krājumā apkopoti konferencē izskanējušo referātu teksti, kuri atbilstoši konferences sesijām sagrupēti 4 daļās:

- 1) nacionālā bibliotēku krājuma veidošana Latvijā un pasaulē;
- 2) komplektēšanas problēmas mūsdienās – teorijas un prakses mijiedarbība;
- 3) jauno informācijas tehnoloģiju izraisītās izmaiņas bibliotēku fondu komplektēšanā;

- 4) literatūras saglabāšanas, norakstīšanas problēmas, depozitāriju loma valsts vienotā bibliotēku fonda veidošanā. Sadarbība ar grāmatu tirgotājiem, piegādātājiem.

Z **Par** informācijas sabiedrību Latvijā. 2002 : Statistisko datu krājums. – Rīga :
025.5 Ratvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, 2003. – 58 lpp. – ISBN 9984-06-176-0.

Pirmajā statistisko datu krājumā aplūkota tikai neliela daļa rādītāju, kas raksturo informācijas sabiedrību Latvijā. Galvenokārt tie, kas saistīti ar datoru un interneta izmantošanu uzņēmējdarbībā, izglītībā, valsts un pašvaldību pārvaldē.

Z **Anglo-american cataloguing rules.** – 2nd ed., 2002 revision. – Ottawa : Canadian
025.3 Library Association, 2002. – ISBN 0-8389-3529-X.

Angļu-amerikāņu katalogizācijas noteikumi.

Z **Continuing** professional education for the information society / ed. by Patricia
02:37 Layzell Ward. – Munchen : K.G.Saur, 2002. – 263 p. – (IFLA Publications; 100).
– ISBN 3-598-21830-3.

IFLAs Profesionālās tālākizglītības apaļā galda materiāli par bibliotekāru profesionālo iemaņu attīstību informācijas sabiedrībā. Referāti sagrupēti tematiski:

- personāla un vadošo darbinieku tālākizglītība;
- informācijas prasības attīstība;
- profesionālā tālākizglītība pasaules valstīs;
- virtuālā profesionālā tālākizglītība;
- profesionālās tālākizglītības kvalitāte.

Z **International** encyclopedia of information and library science / ed. by. John
02(03) Feather, Paul Sturges. – 2nd ed. – London : Routledge, 2003. – 688 p. – ISBN 0-415-25901-0.

Informācijas zinātnes un bibliotēkzinātnes terminu enciklopēdija, kurā konspektīvi raksturota katra jēdziena definīcija, pielietojums, vēsture, kā arī plašākai informācijai dotas norādes uz citiem saistītiem terminiem un ieteicamie papildus informācijas avoti.

Z **New** technologies and reference services / ed. Bill Katz. – New York : The
025.5 Haworth Information Press, 2000. – 149 p. – ISBN 0-7890-1181-6.

Rakstu krājums par datortehnoloģiju izmantošanu uzziņu darbā, meklējot informāciju pieaugušajiem un studentiem.

Z **Anglo-Amerikanische** Katalogisierungsregeln. – 2nd ed., 1998 revision. –

025.3 Munchen : K.G.Saur, 2002. – 736 S. – ISBN 3-598-11432-X.

Angļu-amerikāņu katalogizācijas noteikumu tulkojums vācu valodā.

Z **Авторы**, издатели, книгопродавцы : международные акты, соглашения,
02 декларации. – Москва : Либерия, 2002. – 302 с. – ISBN 5-85129-156-7.

Grāmatu autoriem, žurnālistiem, izdevējiem un citiem grāmatniecības nozares darbiniekiem adresēts krājums, kurā iekļauti starptautiskie normatīvie akti, vienošanās, deklarācijas, kuras nosaka grāmatu izdošanu un izplatīšanu, autortiesību ievērošanu, t.sk. elektroniskā vidē. Dokumenti un to fragmenti grupēti 3 daļās: 1) brīvība un atbildība informācijas sabiedrībā; 2) sadarbības principi grāmatniecībā; 3) autoru un izdevēju tiesību aizsardzība.

Z **Библиотечный менеджмент** : дидактическое пособие. - Москва :
025 Профиздат, 2001. – 203 с. – ISBN 5-88283-055-9.

Augstskolu un koledžu kursa “Bibliotēku menedžments” tematisks plāns, kursa saturs, semināru nodarbību temati, praktikumi, lietišķās spēles, testi, jautājumi pašpārbaudei, ieteicamie kursa un diplomdarba temati.

Z **Галимова Е.Я.** Организационная культура библиотеки : учебное пособие /
025 Е.Я.Галимова. - Москва : Профиздат, 2002. – 51 с. – ISBN 5-88283-063-X.

Mācību līdzeklī atklāta tā menedžmenta sadaļa, kas saistīta ar pārvaldes sistēmas organizāciju. Izdevuma saturā iekļauti tādi jēdzieni kā “organizācijas kultūra”, “organizatoriskā kultūra”, organizatoriskās kultūras dažādu veidu raksturojums, organizatoriskās kultūras struktūras, īpašību, funkciju un rādītāju analīze, vadības iespējas.

Z **Государственная политика в области сохранения библиотечных фондов** :
025.8 материалы совещания. – Санкт-Петербург : РНБ, 2000. – 192 с. – ISBN 5-8192-0078-0.

Krājumā iekļauti 2000.g. sanāksmes materiāli par dažādiem bibliotēku fondu saglabāšanas aspektiem Krievijā. Nedaudz skarta arī Vācijas un Francijas pieredze fondu saglabāšanā ilglaicīgu programmu ietvaros.

Z **Демидова С.Е.** Предметные указатели к документам : учебно-методическое
025.43 пособие / С.Е.Демидова. – Москва : Профиздат, 2002. – 191 с. – ISBN 5-88283-065-6.

Nozares studentiem, praktizējošiem bibliotekāriem un izdevniecību darbiniekiem adresēts metodisks mācību līdzeklis, kurā izgaismota priekšmetu rādītāju sastādīšanas teorija, metodika un prakse grāmatām, BБК tabulām, diploma un kursa darbiem, bibliotēkas katalogiem un kartotēkām.

Z **Домашняя** библиотека. – Санкт-Петербург : Профессия, 2002. – 320 с. –
027.1 ISBN 5-93913-018-6.

Iekļauti jautājumi par literatūras iegādi mājas bibliotēkai, izdevumu (gan tradicionālo, gan elektronisko) novērtēšanas kritēriji, ieteikumi racionālai bibliotēkas organizācijai, grāmatu sistematizācijai un glabāšanai, galvenie aspekti uzziņu aparāta veidošanai kā arī nelieliem remonta, restaurācijas un iesiešanas darbiem mājas apstākļos.

Z **Земсков А.И.** Электронные библиотеки : учебное пособие / А.И.Земсков,
02:62 Я.Л.Шрайберг. – Москва : ГПНТБ России, 2001. – 91 с. – ISBN 5-85638-071-1.

Mācību līdzeklis kultūras augstskolu studentiem ietver kursa “Elektroniskās bibliotēkas” plānu 2 semestriem, lekciju plānus, kontroljautājumus, praktisko nodarbību tematus, kursa un diplomdarbu ieteicamās tēmas.

Z **Краткий справочник** школьного библиотекаря. – Санкт-Петербург :
027.8 Профессия, 2001. – 347 с. – ISBN 5-93913-003-8.

Rokasgrāmata adresēta praktizējošiem skolu bibliotēku darbiniekiem un mācību iestāžu vadītājiem. Aplūkoti komplektēšanas, skolnieku, viņu vecāku un pedagogu apkalpošanas, automatizācijas, darba un darba algas jautājumi skolu bibliotēkās. Grāmatā iekļauti galvenie normatīvie un reglamentējošie dokumenti kā arī uzskaites formu paraugi.

Z **Паблик рилейшнз** в культуре библиотек / сост. Е.М.Ястребова. – Москва :
023 ГПНТБ России, 2001. – 31 с.

Pirmajā daļā skarti PR teorētiskie un metodiskie jautājumi. Otrajā daļā – praktikumā apkopoti ieteikumi publiskas uzstāšanās reizēm, preses relīzes sagatavošanai, preses konferences vadīšanai u.c.

Z **Полл Розвита.** Измерение качества работы / Розвита Полл, Петер те
025 Бокхорст. – Москва : Логос, 2002. – 151 с. – ISBN 5-94010-046-5.

IFLA Augstskolu un zinātnisko bibliotēku sekcijas izstrādātās vadlīnijas bibliotēku darba kvalitātes noteikšanai. Kā bibliotēku darba kvalitātes indikatori aplūkoti:

- vispārējā bibliotēkas un tās resursu izmantošana (lasītāju aptvēruma, darba laiks u.c.)
- fonda kvalitāte (ekspertu vērtējums, fonda izmantošanas rādītāji, nozaru fonda izmantošana, neizmantojie dokumenti)
- kataloga kvalitāte (meklēšana pēc nosaukuma, pēc tēmas utt.)

- dokumentu pieejamība (komplektēšanas, dokumentu apstrādes operativitāte, pieejamība, dokumentu piegādes ātrums, SBA, SSBA un elektroniskā dokumentu piegāde)
- uzziņu dienests (konkrētas atbildes saņemšana)
- attālināto lietotāju apkalpošana
- lasītāju pieprasījuma apmierināšana

Z **Столяров Ю.Н.** Как сохранить библиотечный фонд : Учебно-методическое пособие / Ю.Н.Столяров. - Москва : Профиздат, 2002. – 253 с. – ISBN 5-88283-035-4.

Grāmata adresēta visiem bibliotekāriem, nozares studentiem, kā arī arhīvu, muzeju darbiniekiem un personisko bibliotēku īpašniekiem. Ņemti vērā visi iespējamie apstākļi un mēģināts rast labākos risinājumus fonda saglabāšanai apstrādes, glabāšanas un izmantošanas laikā.

Z **Суслова И.М.** Управленческий учет в библиотеке : Учебное пособие / И.М.Суслова, Т.Л.Манилова. – Москва : Профиздат, 2002. – 123 с. – ISBN 5-88283-033-8.

Izdevuma mērķis – palīdzēt bibliotēku vadītājiem izveidot uzskaites un statistikas sistēmu, apgūt uzskaites darba metodes.

Z **Фунтикова С.П.** Православные библиотеки: прошлое и настоящее : Учебное пособие / С.П.Фунтикова. – Москва : МГУКИ, 2002. – 254 с. – ISBN 5-85652-073-4.

Mācību līdzeklī kompleksi aplūkotas dažāda veida Krievu pareizticīgās baznīcas bibliotēkas dažādos vēstures posmos no XI gs. līdz mūsdienām – klosteru, garīgo akadēmiju, semināru u.c. bibliotēkas. Pielikumos iekļauts izvēles kursa “Pareizticīgā literatūra Krievijas bibliotēku fondos” tematiskais plāns, seminārnodarbību tēmas, ieteicamās tēmas kursa un diplomdarbiem. Praktiķu uzmanību piesaistīs pielikumi – atsevišķās bibliotēkās lietotās klasifikācijas shēmas, pareizticīgās literatūras izdevēju un izplatītāju saraksts, bibliogrāfiskā apraksta sastādīšanas paraugi.

Sast. Ilze Pētersone
 LNB BAI Z lasītava
 Tērbatas iela 75, Rīga
 Tel., fakss 7312807
 e-pasts ilzepe@lnb.lv , zlasitava@lnb.lv